

LUX

3 FILMI
24 JEZIKOV
28 DRŽAV

FILM

DAYS

MA VIE DE COURGETTE
(BUČKO)

Claude Barras
Švica, Francija

ye10
ars

MA VIE DE COURGETTE

Bučko

ANIMIRANI FILM CLAUDA BARRASA

Bučko ni povrtnina, ampak majhen pogumen fantič. Ko izgubi mamo, meni, da je ostal sam na svetu, a ne računa na prijateljstva, ki jih bo sklenil v svojem novem življenju v domu za otroke. Simon, Ahmed, Jujube, Alice in Béatrice: vsak ima svojo zgodbo, in vse so enako težke, kot so nežne. In potem je tu še deklica Camille. Ko si star deset let in imaš ob sebi gručo prijateljev, obstaja neskončno veliko možnosti za raziskovanje in učenje, in morda tudi za to, da si srečen ...

Animirani film, ki je namenjen vsem gledalcem, je prirejen po romanu. Za razliko od običajne mladinske produkcije ga odlikujejo izvirne podobe (lutke z velikimi animiranimi okroglimi očmi), predvsem pa ton, ki filmu omogoča, da obravnava resna vprašanja z veliko mero tankočutnosti. Pisanje scenarija je bilo zaupano Céline Sciamma, režiserski filmov Pobalinka in Banda punc – slednji je tudi sodeloval v izboru za filmsko nagrado LUX leta 2014 –, ki priznava, da je bilo potrebno veliko drznosti za trditev, da bo film idealna predstavitev otroškega filma.

NAPETOST MED PODOBO IN BESEDO

Na prvi pogled se zdi, da je *Ma vie de Courgette* (Bučko) otroški film, saj je animirani film žanr, ki je močno povezan z mladim občinstvom. Liki z nesorazmerno velikimi glavami velikih okroglih oči tega vtisa ne zanikajo, še zlasti, ker je glavni junak devetletni deček. Vizualni svet, v katerem se film odvija, je precej barvit in tudi Bučko sam je modre barve. Ostali junaki so oblikovani po istem vzorcu, razlikujejo se le po barvi, velikosti in podrobnostih, ki nakazujejo njihovo osebnost in so včasih nekoliko karikirane, kot na primer očala direktorice doma, gospe Papineau, Simonova brazgotina ali pramen svetlih las, ki Alici zakriva obraz.

Vendar je vtis, da gre za otroški film, napačen in gledalcu je že po prvih minutah jasno, da tema in ton tega filma sodita v register, ki daleč presega, kar običajno ponudimo otrokom: Bučkova mama sama gleda televizijo, pije pivo (pločevinke se kotalijo po tleh) in ob spremljanju televizijske nadaljevanke razočarano udriha po moških („Lažnivec!“ se zadere igralcu, ki obljublja ljubezen igralki). Bučko, katerega oči obkrožajo modri kolobarji, ki ne pristajajo njegovi starosti, zbira prazne pločevinke za igro na podstrešju, kjer jih sklada. Ko se tak stolp iz pločevink zruši, začne mama, ki jo hrup in nered vznemirita, sina klicati in plezati na podstrešje ter mu groziti, da jih bo dobil ...

Že v tem uvodnem prizoru film zelo učinkovito prikaže razmere: gledalec seveda ugotovi, da je mož Bučkovo mamo zapustil in v obupu je zabredel v alkoholizem. Morda se zaradi sovraštva do moških nasploh ali prezira, ki ga čuti zaradi nezvestega moža, zdaj znaša nad njunim sinom, ki ga hoče tepsti zaradi vsake malenkosti. Zdi se, da je to postala navada.

Že tako obupne okoliščine se še poslabšajo, ko Bučko v strahu pred udarci zapre loputo na podstrešje tik nad glavo matere, ki jo nato slišimo zgrmeti po stopnicah. V naslednjem prizoru se potrdi gledalčeva najhujša slutnja – policist sprašuje Bučka, ali je mati *bila* prijazna z njim, na vprašanje o očetu pa Bučko pokaže papirnatega zmaja, na katerega je na eni strani narisal očeta, na drugi pa kokoš, za katero pravi, da je po maminih besedah bila „očetova kura“ ...

Bučko ni razumel – vsaj ne zavestno –, da očetova kura v resnici ni bila kura, ampak da je oče odšel z drugo, kar odrasli gledalec seveda dojame. Humornost prizora, ki jo prav tako razumejo samo odrasli gledalci, je jedka.

Film že v prvih minutah predstavi svoj izziv. *Ma vie de Courgette* (Bučko) se zdi otroški film – ti si ga vsekakor lahko ogledajo, saj nagovarja z njihovega gledišča –, a namenjen je odraslim.

VELIKE OKROGLE OČI

Filmi za mlado občinstvo so včasih preveč poenostavljeni ali celo karikirani, črno-beli. V filmu *Ma vie de Courgette* (Bučko) je sicer nekaj nasprotij med dobrimi in slabimi (policist Raymond proti Camillini teti itd.), toda kljub nagnjenosti k hitremu obsojanju ali predsodkom (kot Ahmed, ki nenehno zliva vodo na Raymondovo glavo samo zato, „ker je policist“, ali gospa v gorah, ki Ahmeda obtoži kraje in laganja, nedvomno zato, ker izhaja iz Magreba), pa filmu vseeno uspe razviti bolj niansiran diskurz.

Tako hitro postane jasno, da je Simon (brazgotina na čelu, pulover, okrašen z mrtvaško lobanjo, vzvišen nastop) domski kolovodja, ki bo nadlegoval Bučka: iz njega se norčuje, spodmakne mu stol, na katerega naj bi ta ravno sedel, zaželi mu „Dobrodošel v zaporu, tepček“, kar zveni kot grožnja. Pa vendar je prav Simon tisti, ki po nekem njenem medsebojnem spopadu prevzame pobudo, nagovori Bučka in z njim vzpostavi neki nov odnos, ko mu razkrije razloge, zakaj je vsak izmed otrok v domu. Čeprav se nikoli ne odreče svojemu nekoliko uporniškemu obnašanju (stene doma so posejane z grafiti, ki upodabljajo mrtvaško lobanjo), pa gledalec ugotovi, da se za likom „večjega, ki nagaja manjšim otrokom“, skriva še druga oseba, in sicer dobrohoten veliki brat. Tako pomaga Camille, da se izogne svoji zlobni teti, po odhodu Bučka in Camille pa je prav on tisti, ki zabava mlajše otroke, čeprav je vidno prizadet, ter jih spodbuja k tekmovanju z grožnjo, da bo tisti, ki prispe zadnji, do konca življenja pral njegove spodnjice. S tem izzivom mlajšim pokaže vso zapletenost svojih čustev: žalost ob odhodu prijateljev, zavedanje, da nikoli ne bo posvojen, željo najmlajšim prihraniti žalost ob tem trenutku, željo, da bi prikril svojo občutljivost z lažnimi grožnjami, in nazadnje, veliko osamljenost. Simon je ravno na prelomu med otroštvom in odraslostjo.

Domski otroci imajo zaradi svoje osebne izkušnje okrnjen pogled na odraslost. Bučko je videl očeta, kako ju je zapustil z materjo, nato njo, kako se je vdala alkoholu; Alice je bila žrtev spolnega nasilja lastnega očeta; Simon je videl starša, kako sta „ves čas“ jemala droge in gledala pornografske filme, zdaj pa mu mati po pošti pošilja darila brez najmanjše spremne besede; Jujube je živela s popolnoma blazno mamo; Camille je videla očeta, kako je umoril mamo, nato pa naredil samomor. Starša Ahmeda in Bée sta bila izključena iz družbe: Ahmedov oče je v zaporu, ker je „oropal bencinsko črpalko, da bi mi kupil najkice“, Béino mamo pa so izgnali iz države. Zato ne čudi, da imajo velike okrogle oči, ko odkrijejo druge vzorce obnašanja. Ko Bučko sliši, da namerava Rosy dati poljubčke za lahko noč, se grozno čudi, na izletu v gore pa domski otroci odrevenijo in debelo gledajo, ko vidijo neko mamicco, kako dvigne in tolaži sinka, ki je padel. „Njegova mama je lepa“, reče eden med njimi. „Morda ni njegova mama“, odvrne drugi. Zdi se, da ne poznajo takih dejanj tolažbe, polnih mehkebe in nežnosti, in dvomijo, da bi bila mama zmožna česa takega. Zelo jih zanima tudi ljubezensko razmerje med Rosy (vzgojiteljica) in gospodom Paulom (učitelj) z vidika spolnosti, ki si jo želijo razložiti. Edino Bučko pojasni: „Zaljubljen je, to je vse. Močno jo je stisnil, ker se boji, da bi odšla.“ Bučko najbrž ve zato, ker je sam zaljubljen v Camille.

POSTOPNO PRIDOBIVANJE ODPORNOSTI

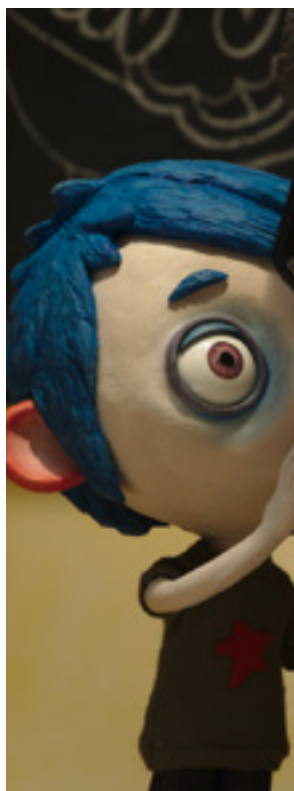
Ti domski otroci trpijo, ker so doživeli težke izkušnje, in posledice so bolj ali manj vidne. Ahmed moči v posteljo; Alici se zapletajo noge, ko skače gunitvist, če pa se v njeni okolici odvija prepri, se odzove, kot da je telefon, nastavljen na vibriranje (trese se in s priborom udarja po krožniku); Béa kliče mamo, ko zasliši hrup avtomobila; Simon se, kot smo že omenili, skriva za likom malega nasilneža; Jujube nenehno je; Camille se skriva v omari ...

Potem ko so se izvili iz svojih zastrupljenih okolij, si otroci postopoma opomorejo, kar se vidi po majhnih znakih. Bučko, ki kot edini spomin na mamo hrani prazno pločevinko piva, iz te naredi ladjico, ki jo podari Camille. Ta žalostni spominek na neki ravno tako žalosten odnos na ta način preoblikuje v lep simbol novega odnosa, ki je veliko bolj radosten. Ahmed, ki ga je mati deklince v gorah po krivem obdolžila kraje, se spominja samo velikodušne geste deklice, ki mu je podarila svoja smučarska očala, od katerih se ne bo nikoli ločil. Alice spremeni svoje živčne trzljaje v poskus, da bi preseгла rekord za skok z mesta. Ta počasni napredek iz težkih razmer v mirnejše in srečnejše čase je merjen tudi z označevanjem velikosti otrok na steno. Ko Bučko z Raymondom in Camille spet obišče stanovanje, kjer je živel z mamo, oznake spominjajo na travme (dan, ko je izvedel, da bo ponavljal razred; dan, ko je odšel očka, ...), pri Raymond u pa te oznake označujejo srečen dogodek: „To je dan, ko sta postala moja otroka.“

Film se konča z Bučkovim pismom Simonu. Kmalu po njegovem prihodu v dom, mu je Simon razkril preteklost vsakega otroka in končal z besedami, da „za nas ni nikogar, ki bi nas imel rad“. Bučko mu piše, da se je motil in da ga s Camille nista pozabila, pa tudi drugih domskih otrok ne ... Še več pa morda razkrije pogovor zadnjo noč v gorah med Bučkom in Camille. Deček razmišlja, kakšno prihodnost bi lahko imel ob svoji mami (pivo in televizija) in se veseli, da je temu ušel, Camille pa bi raje živel z otroki in osebjem doma kot pri svoji teti. Če ne bi bilo doma Les Fontaines, se nikoli ne bi srečala ...

Ta otroški film postavlja odraslim pomembna vprašanja: Kakšen vzor želimo dati našim otrokom? Ali je okolje, v katerem vzgajamo naše otroke, res najprimernejše za skladen razvoj? V kolikšni meri imajo strasti, razočaranja in interesi odraslih posledice za otroke?

Ne nazadnje, v ozračju napetosti ob razpravah o zakonski zvezi za vse film odločno in jasno pokaže, da tradicionalna oblika družine (oče in mati) ni nujno najboljše okolje za razvoj otrok. Včasih sta starša slabiča, neodgovorna, nasilna ali odsotna ... Ni pomembna vloga, status ali starševstvo, pomemben je odnos in kako se ga izkazuje.

V RAZMISLEK

Odrasli so v filmu več ali manj enakomerno razdeljeni na dobre in slabe. Vseeno pa marsikaterega od njih ne moremo omejiti zgolj na navedeni kategoriji, zlasti ne s stališča njihovih otrok, ki se utegne še spremeniti. Poglejmo na primer, kaj pravi Bučko oziroma kaj nam pove o svoji mami. Kako naj si razlagamo, da je svojega očeta na papirnatem zmaju upodobil kot superjunaka (z masko in v ogrinjalu)? Kako naj razlagamo Béin odziv, ko se vrne njena mama? In kaj naj si mislimo o Ahmedovem očetu, ki je v zaporu, ker je „oropal bencinsko črpalko, da bi kupil Ahmedu najkice“?

V odlomku na sejmu, na katerega Raymond pelje Camille in Bučka, sta privlačni predvsem dve atrakciji: vlak duhov in strelišče. Ali mislite, da imajo za otroka, ki sta izkusila strah in nasilje, trenutki igre s strahovi ali streljanje s puško drugačen pomen?

Mladinski film bi moral pritegniti tudi odrasle, saj ti pripeljejo otroke gledati film in bi morali pri tem tudi sami uživati, sicer jih ne bodo več pripeljali v kino. Zato se zanje sporočilo pogosto prenaša manj odkrito, z namigi in navedki. To ne velja za film *Ma vie de Courgette* (Bučko). Poznate morda druge družinske filme, ki bi na tako kakovosten način omogočali pristno izmenjavo mnenj med starši in otroki, ne pa podajali le dve vzporedni razlagi? Katere?

les grignoux

10 LET EVROPSKEGA FILMA ZA EVROPEJCE

Evropski parlament ima čast predstaviti tri filme, ki se potegujejo za filmsko nagrado LUX 2016:

À PEINE J'OUVRE LES YEUX (*Ko odprem oči*) režiserke Lejle Buzid
Francija, Tunizija, Belgija, Združeni arabski emirati

MA VIE DE COURGETTE (*Bučko*) režiserja Clauda Barrasa
Švica, Francija

TONI ERDMANN režiserke Maren Ade
Nemčija, Avstrija, Romunija

Te večplastne zgodbe, plod predanosti in ustvarjalnosti nadarjenih mladih evropskih filmskih režiserjev, bodo predvajane na Filmskih dnevih LUX, ki so letos na sporedu že petič.

FILMSKA NAGRADA LUX

Kultura ima ključno vlogo pri izgradnji naših družb.

Evropski parlament je zato leta 2007 začel podeljevati filmsko nagrado LUX, katere namen je povečati kroženje evropskih filmov po Evropi ter povsod po Evropi spodbujati pogovore in razprave o poglavitnih družbenih vprašanjih.

Filmska nagrada LUX je edinstvena pobuda. Medtem ko je večina evropskih koprodukcij prikazanih le v državi izvora in redkokdaj drugod, tudi znotraj EU, filmska nagrada LUX omogoča podnaslovitev treh evropskih filmov v 24 uradnih jezikov EU.

Zmagovalca filmske nagrade LUX bodo z glasovanjem izbrali poslanci Evropskega parlamenta. Razglašen bo 23. novembra 2016.

FILMSKI DNEVI LUX

Filmska nagrada LUX je spodbudila nastanek Filmskih dnevov LUX. Od leta 2012 dalje se trije filmi, ki se potegujejo za filmsko nagrado LUX, širše predstavijo evropski publikli na Filmskih dnevih LUX.

V sklopu Filmskih dnevov LUX vas vabimo, da uživate v nepozabni kulturni izkušnji, ki presega meje. Od oktobra do decembra 2016 si lahko v družbi filmskih ljubiteljev iz vse Evrope ogledate filme *À peine j'ouvre les yeux* (*Ko odprem oči*), *Ma vie de Courgette* (*Bučko*) in *Toni Erdmann* v enem od 24 uradnih jezikov EU. Ne pozabite prek našega spletnega mesta luxprize.eu ali Facebook strani glasovati za vaš najljubši film!

PRIZNANJE OBČINSTVA

V okviru filmske nagrade LUX se podeli tudi priznanje občinstva. Izkoristite priložnost in glasujte za film *À peine j'ouvre les yeux* (*Ko odprem oči*), *Ma vie de Courgette* (*Bučko*) ali *Toni Erdmann*! Morda boste imeli srečo pri izboru za obisk mednarodnega filmskega festivala v Karlovih Varih in boste julija 2017 na povabilo Evropskega parlamenta sodelovali pri razglasitvi zmagovalca priznanja občinstva.

GLEJ,
RAZPRAVLJAJ
IN GLASUJ

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REŽIJA: Claude Barras

SCENARIJ: Céline Sciamma

DIREKTOR FOTOGRAFIJE: David Toutevoix

REŽISERKA ANIMACIJE: Kim Keukeleire

GLASBA: Sophie Hunger

PRODUCENTI: Max Karli, Pauline Gygax,
Aremelle Glorennec, Eric Jacquot, Marc Bonny

PRODUKCIJA: Rita Productions, Blue Spirit
Productions, Gebeka Films, KNM, Radio
Télévision Suisse, SRG SSR, Rhône-Alpes
Cinéma, France 3 Cinéma, Helium Films

LETO: 2016

DOLŽINA: 75'

ŽANR: Animirani film

DRŽAVA: Švica, Francija

IZVIRNI JEZIK: francoščina

DISTRIBUTER: Demiurg

